

FINANSMINISTERIET

Udgiftslofter og statens finanser

Maj 2016

2016

Udgiftslofter og statens finanser

Den efterfølgende udgiftskontrol for staten, der er baseret på statsregnskabet for 2015, og en opgørelse af kommunernes og regionernes regnskaber for 2015 viser, at udgiftslofterne er overholdt i 2015.

På baggrund af den første forudgående udgiftskontrol for staten vurderes både det statslige delloft for driftsudgifter og det statslige delloft for indkomstoverførsler at blive overholdt i 2016.

På statsregnskabet for 2015 er der realiseret et overskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget (DAU-saldoen) på 28½ mia. kr. Det er en forbedring af DAU-saldoen på 42 mia. kr. ift. det budgetterede på finansloven for 2015. Forbedringen kan henføres til både højere indtægter og lavere udgifter.

Med afsæt i ministeriernes udgiftsopfølgning 1 for 2016 og opdaterede skøn for statens indtægter mv. skønnes der i 2016 et underskud på DAU-saldoen på 43½ mia. kr. Det er en forbedring på 8 mia. kr. ift. det budgetterede DAU-underskud på finansloven for 2016. Forbedringen kan henføres til højere skønnede statslige indtægter, mens skønnet for de statslige udgifter samlet set er omtrent uændret.

Statens nettokassesaldo, der har betydelig indflydelse på udviklingen i statsgælden, viste i 2015 et overskud på godt 13 mia. kr., mens der i 2016 skønnes et nettokasseunderskud på ca. 48 mia. kr. Statsgælden skønnes at stige med ca. 31 mia. kr. fra 2014 til 2016. I samme periode skønnes ØMU-gælden at falde med godt 80 mia. kr.

1. Udgiftslofter for stat, kommuner og regioner

Med budgetloven er der fra og med 2014 indført bindende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. Udgiftslofterne skal understøtte, at de offentlige finanser udvikler sig i overensstemmelse med de finanspolitiske målsætninger, og at udgifterne holder sig inden for de planlagte rammer. Udgiftslofterne fastlægger en øvre grænse for de omfattede udgifter i en periode på fire år fra og med finansåret. Finanspolitikken i 2014-16 er fastsat i overensstemmelse med de gældende udgiftslofter.

I henhold til budgetloven skal der foretages to forudgående udgiftskontroller for staten på baggrund af udgiftsskøn i løbet af året og en efterfølgende udgiftskontrol på baggrund af de faktiske regnskabstal. Med udgiftskontrollerne skal det efterprøves, om de statslige udgifter ligger inden for de statslige udgiftslofter.

Ligeledes kontrolleres det, om de kommunale og regionale budgetter og regnskaber er inden for de gældende udgiftslofter.

Udgiftslofterne blev overholdt i 2015

Den efterfølgende udgiftskontrol i staten for 2015, der er baseret på statsregnskabet for 2015, og en opgørelse af kommunernes og regionernes regnskaber for 2015 viser, at udgiftslofterne blev overholdt i 2015, *jf. tabel 1*.

For det statslige delloft for driftsudgifter er de opgjorte udgifter på statsregnskabet for 2015 ca. 9 mia. kr. lavere end det gældende udgiftsloft. Mindreudgifterne under det statslige delloft for driftsudgifter kan primært henføres til tilpasningen af udviklingsbistanden til 0,73 pct. af BNI i 2015, mindreudgifter på udlændingeområdet samt mindreudgifter vedr. EU-bidraget, *jf. afsnit 4*.

For det statslige delloft for indkomstoverførsler viser den efterfølgende udgiftskontrol samlede mindreudgifter på ca. 6³/₄ mia. kr. i forhold til det gældende udgiftsloft i 2015. Mindreudgifterne knytter sig blandt andet til lavere udgifter vedr. folkepension og førtidspension.

I henhold til budgetlovens § 8 og Lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017/18/19 § 5 er der foretaget en række administrative korrektioner af udgiftslofterne for 2015. En nærmere gennemgang af justeringerne af de gældende udgiftslofter for 2015 fremgår af *bilag 1*.

Tabel 1
Loftbelagte udgifter i 2015

Mia. kr. (2015-priser)	Statslige dellofter		Kommunalt loft	Regionale dellofter	
	Drifts- udgifter	Indkomst- overførsler	Serviceudgifter	Sundheds- udgifter	Udviklings- opgaver
Loft	188,4	257,7	233,2	104,7	3,0
Regnskab	179,3	250,9	231,5	104,6	3,0
Forskel	-9,1	-6,8	-1,7	-0,1	0,0

Kilde: Statsregnskabet for 2015, Danmarks Statistik og Finansministeriets meropgaveopgørelse.

Udgiftslofterne forventes overholdt i 2016

Finanspolitikken i 2016 er med finansloven for 2016 og de kommunale og regionale budgetter for 2016 i overensstemmelse med udgiftslofterne for stat, kommuner og regioner i 2016, *jf. tabel 2 samt beskrivelsen i Økonomisk Redegørelse, december 2015.*

Tabel 2
Loftbelagte udgifter i 2016

Mia. kr. (2016-priser)	Statslige dellofter		Kommunalt loft	Regionale dellofter	
	Driftsudgifter	Indkomst- overførsler	Service- udgifter	Sundheds- udgifter	Udviklings- opgaver
Loft	182,2	257,4	237,4	107,4	3,0
FL16 og kommunale og regionale budgetter	182,2	254,3	237,2	107,4	3,0
Skøn, maj 2016	181,3	253,4	-	-	-

I forbindelse med den første forudgående udgiftskontrol for staten, der er baseret på den statslige udgiftsopfølgning 1 for 2016, vurderes både det statslige delloft for driftsudgifter og det statslige delloft for indkomstoverførsler at blive overholdt i 2016, *jf. tabel 2.*

For både det statslige delloft for driftsudgifter og det statslige delloft for indkomstoverførsler viser udgiftsopfølgning 1 for 2016 således mindredgifter både i forhold til budgetteringen på finansloven for 2016 og de gældende udgiftslofter.

De forventede statslige mindredgifter i 2016 uddybes i afsnit 4.

2. DAU-saldo og statens finansieringsbehov

På statsregnskabet for 2015 er der realiseret et overskud på DAU-saldoen på knap 28½ mia. kr., svarende til ca. 1,4 pct. af BNP, *jf. tabel 3.*

Tabel 3
Statens finanser 2015-2016

	2015			2016		
	December	Regnskab	Ændring	FL	Maj	Ændring
Mia. kr., årets priser						
Indtægter	705,0	712,5	7,5	641,4	649,6	8,2
Udgifter	696,2	684,1	-12,2	692,9	693,0	0,1
DAU-saldo	8,8	28,4	19,6	-51,5	-43,4	8,1
DAU-saldo (pct. af BNP)	0,4	1,4	1	-2,5	-2,1	0,4

Det opgjorte DAU-overskud i 2015 er ca. 19½ mia. kr. højere end skønnet i december, svarende til ca. 1 pct. af BNP. Det kan primært henføres til lavere opgjorte udgifter på knap 12¼ mia. kr. og højere indtægter på 7½ mia. kr.

De lavere udgifter kan primært henføres til regulering af hensættelser på det almene boligområde, mens de øgede indtægter primært kan henføres til et øget provenu fra erhvervsskatter, *jf. afsnit 3 og 4.* Sammenlignes der med budgetteringen på finansloven for 2015, viser den opgjorte DAU-saldo på statsregnskabet for 2015 en forbedring på 42 mia. kr. i 2015. Forbedringen kan henføres til både højere indtægter (+20 mia. kr.) og lavere udgifter (-22 mia. kr.).

På finansloven for 2016 er der budgetteret med et DAU-underskud på 51½ mia. kr., svarende til 2,5 pct. af BNP. Med udgangspunkt i opdaterede indtægtsskøn og ministeriernes udgiftsopfølgning 1 for 2016 mv. skønnes DAU-underskuddet aktuelt til ca. 43½ mia. kr., svarende til 2,1 pct. af BNP. Skønnet for DAU-saldoen er dermed forbedret med godt 8 mia. kr., hvilket kan henføres til et højere skøn for de statslige indtægter. Det højere indtægtsskøn kan primært henføres til et forventet øget provenu fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. samt erhvervsskatter. Skønnet for de statslige udgifter i 2016 er samlet set omtrent uændret ift. budgetteringen på finansloven for 2016.

Udviklingen i statens indtægter og udgifter i 2015 og 2016 uddybes i *afsnit 3 og 4.*

På baggrund af bl.a. det skønnede underskud på DAU-saldoen i 2016 skønnes statsgælden at stige fra 23,6 pct. af BNP i 2014 til 24,3 pct. af BNP i 2016. Opgjort nominelt skønnes

statsgælden at stige fra 457,8 mia. kr. i 2014 til 490,6 mia. kr. i 2016, svarende til en samlet stigning på godt 30 mia. kr. i løbet af de to år, *jf. tabel 4*.

Tabel 4
Statsgælden, 2014-2016

	2014	2015	2016	Ændr. 2014-2016
Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Indenlandsk gæld	702,0	649,1	658,3	-43,8
Udenlandsk gæld	59,0	33,3	11,9	-47,1
Statens konto i Nationalbanken	-212,8	-156,3	-109,3	103,5
Fondens formue ¹⁾	-90,4	-80,6	-70,3	20,1
Samlet statsgæld	457,8	445,4	490,6	32,8
Samlet statsgæld i pct. af BNP	23,6	22,4	24,3	0,6

- 1) Fondene omfatter Den Sociale Pensionsfond, Danmarks Innovationsfond og Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse. Formuen inkluderer fondenes obligationsbeholdning og kontoindestående i Nationalbanken.

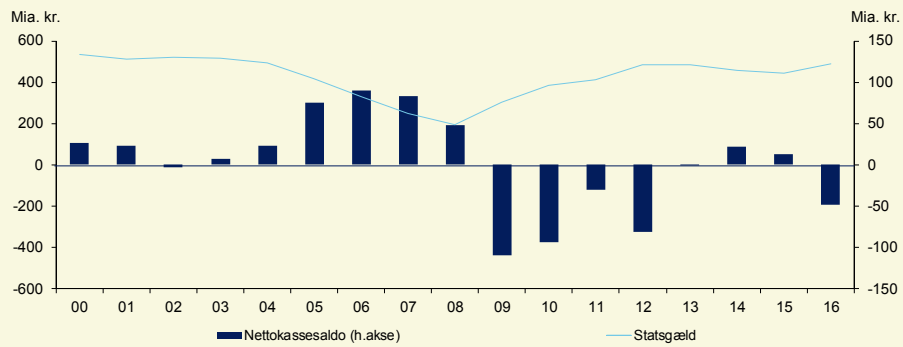
Udviklingen i statsgælden fra år til år svarer – bortset fra kurseffekter ved lånoptagelse – til den såkaldte nettokassesaldo, dvs. likviditetseffekten af statens budget, *jf. figur 1*.

Nettokassesaldoen afspejler forskellen mellem de faktiske indbetalinger af skatter og afgifter mv., som staten modtager, og de konkrete udbetalinger af lønninger, indkomstoverførsler, tilskud mv., som staten foretager i løbet af et givet år.

Nettokassesaldoen afviger dermed fra DAU-saldoen, der afspejler forskellen mellem statens indtægter og udgifter opgjort efter statsregnskabets principper for periodisering mv. Det betyder, at DAU-saldoen ikke nødvendigvis er sammenfaldende med de faktiske ind- og udbetalinger for staten i et givet år.

Forskellen mellem nettokassesaldoen og DAU-saldoen kan henføres til beholdningsbevægelser, periodiseringer og statslige genudlån.

Figur 1
Nettokassesaldoen og statsgælden, 2000-2016

I 2015 er opgjort et nettokasseoverskud på 13 mia. kr. I 2016 skønnes et nettokasseunderskud på ca. 48 mia. kr. I decembervurderingen blev der skønnet et underskud på nettokassesaldoen på knap 62 mia. kr. i 2016. Det lavere skønnede nettokasseunderskud i forhold til vurderingen i december kan primært henføres til et lavere skønnet underskud på DAU-saldoen samt mindre skønnet omfang af genudlån, *jf. tabel 5*.

Tabel 5
DAU-saldo, nettokassesaldo og ændring i statsgæld 2015-2016

	2015		2016	
	Regnskab	FL16	Maj	
Mia. kr., årets priser				
1. DAU-saldo	28,4	-51,5	-43,4	
2. Genudlån mv. (§ 40)	-8,7	-9,5	-7,9	
- heraf kapitalinskud afledt af kreditpakken	0,3	0,8	0,3	
- heraf udlån til Metroselskabet	-3,3	-4,2	-3,5	
- heraf udlån til Energinet.dk	-2,2	-4,0	-2,0	
- heraf eksportlån i regi af Eksport Kredit Fonden	0,8	-0,3	0,2	
- heraf Finansiell Stabilitet A/S	-4,5	2,9	0,8	
3. Beholdningsbevægelser og periodisering mv. (§ 41)	-6,5	-0,8	3,3	
Nettokassesaldo (1+2+3)	13,1	-61,8	-48,0	
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	-13,1	61,8	48,0	
Kurseffekter ved lånoptagelse/nettokøb af obligationer i Den Social Pensionsfond mv. ¹⁾	-0,1	3,8	2,8	
Ændringer i statsgæld (år til år)	-13,2	58,0	45,2	

- 1) Kurseffekter ved lånoptagelse afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved udstedelse af statsobligationer og nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond m.fl.

Udviklingen i statsgælden afspejles ikke fuldt ud i udviklingen i ØMU-gælden, *jf. tabel 6*. ØMU-gælden omfatter primært statens, kommunernes og regionernes obligationsgæld. Statens indestående i Nationalbanken modregnes ikke i ØMU-gælden, hvilket er tilfældet i forbindelse med opgørelsen af statsgælden. Desuden modregnes fondenes formue i statsgælden, mens der alene korrigeres for deres beholdning af statsobligationer i ØMU-gældsopgørelsen.

I 2015 faldt ØMU-gælden med knap 72 mia. kr., primært som følge af nedbringelsen af indestående på statens konto i Nationalbanken. I 2016 forventes ØMU-gælden at falde med godt 7 mia. kr. på trods af et forventet nettofinansieringsbehov på 48 mia. kr. Dette afspejler primært, at indestående på statens konto i Nationalbanken – ligesom i 2015 – forventes nedbragt.

Tabel 6
ØMU-gælden 2014-2016

	2014	2015	2016	Ændring 2014-16
Nominal gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Staten:				
Indenlandsk gæld	702,0	649,1	658,3	-43,8
Udenlandsk gæld	59,0	33,3	11,9	-47,1
Den Social Pensionsfonds statsobligationsbeholdning	-49,6	-48,7	-44,2	5,4
Øvrige fondes statsobligationsbeholdning	-17,1	-16,2	-16,1	1,1
Øvrige poster ¹⁾	41,0	40,1	40,2	-0,8
Kommuner og regioner:				
Samlet gæld	138,5	142,1	142,1	3,6
Beholdning af statsobligationer	-2,6	-2,5	-2,5	0,1
Sociale kasser og fonde²⁾:				
Gæld	0,5	0,5	0,5	0
Samlet ØMU-gæld	869,6	797,7	790,3	-79,3
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	44,8	40,2	39,1	-5,7

- 1) Indeholder blandt andet andre typer kort og langfristede lån til eksempelvis byfornyelse mv.
2) De sociale kasser og fonde omfatter arbejdsløshedskasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

Der skønnes aktuelt en offentlig nettogæld på 7,4 pct. af BNP i 2016, *jf. tabel 7*. Skønnet for nettogælden er usikkert, idet udviklingen i nettogælden ud over underskuddene på den offentlige saldo også afhænger af kursreguleringer på det offentlige aktiver og passiver. I 2015 steg den offentlige nettogæld til ca. 5,5 pct. af BNP. Det er den offentlige nettogæld, som er det centrale gældsbegreb i forbindelse med opgørelsen af finanspolitikens langsigtede holdbarhed.

Tabel 7**Den offentlige nettogæld 2014-2016**

	2014	2015	2016	Ændring 2014-16
Mia. kr., årets priser				
Offentlig nettogæld	94,3	108,3	149,4	55,2
Offentlig nettogæld i pct. af BNP	4,9	5,5	7,4	2,5

3. Statens indtægter

Ifølge statsregnskabet for 2015 udgjorde statens samlede indtægter 712,5 mia. kr. i 2015. Statens indtægter blev dermed 7,5 mia. kr. højere end skønnet i december, *jf. tabel 8*. Merindtægterne dækker over højere provenu fra erhvervsskatter og personskatter. I modsat retning trækker lavere indtægter fra primært moms.

Tabel 8**Statens indtægter i 2015 og 2016**

	2015			2016		
	Dec.	Regnskab	Ændr.	FL16	Maj	Ændr.
Mia. kr., årets priser						
Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv.	306,9	308,6	1,6	285,8	290,4	4,6
Erhvervsskatter til staten, netto	53,5	59,5	6,1	42,7	45,2	2,6
Moms	186,6	185,9	-0,7	192,5	192,5	0,0
Registreringsafgift	17,7	17,6	-0,1	18,9	18,9	0,0
Benzin-, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,5	22,5	0,0	22,5	22,5	0,0
Energi- og miljøafgifter	34,8	34,8	0,0	34,9	34,2	-0,7
Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter	16,8	16,8	0,0	16,9	16,9	0,0
Pensionsafkastskat	53,7	53,7	0,0	20,5	22,6	2,1
Tinglysningsafgift mv.	6,7	6,6	-0,1	6,8	6,8	0,0
Skatter og sociale bidrag i alt	699,1	705,9	6,8	641,6	649,8	8,3
Øvrige indtægter	5,9	6,5	0,7	0,0	-0,2	-0,2
Indtægter i alt	705,0	712,5	7,5	641,4	649,6	8,2

I 2016 skønnes statens indtægter til 649,6 mia. kr., svarende til en opjustering på 8,2 mia. kr. siden december. Opjusteringen kan hovedsageligt tilskrives en opjustering af personskatter, erhvervsskatter til staten og indtægter fra pensionsafkastskatten. Modsat forventes indtægter fra energi- og miljøafgifter at blive lavere end skønnet i december.

Statens indtægter i 2015

De væsentligste ændringer i statens indtægter i 2015 siden decembervurderingen er uddybet nedenfor.

Erhvervsskatter til staten, netto (59,5 mia. kr.) blev 6 mia. kr. højere på statsregnskabet end skønnet i december. De højere indtægter kan primært henføres til et højere regnskabstal for selskabsskatten ift. det skønnede niveau i decembervurderingen. Skønnene i decembervurderingen er forbundet med betydelig usikkerhed, da de endelige regnskabsoplysninger for selskabernes indbetalinger af acontoskat endnu ikke foreligger. Denne usikkerhed er yderligere øget ved at selskaberne fra og med indkomståret 2015 har fået mulighed for også i februar året efter indkomståret at regulere acontoskattebetalingen.

Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. (308,6 mia. kr.) blev 1½ mia. kr. højere end skønnet i december. De højere indtægter kan primært henføres til et højere niveau for indkomstskat fra personer mv. ift. skønnet i december.

Statens indtægter i 2016

De væsentligste ændringer i statens indtægter i 2016 siden decembervurderingen er uddybet nedenfor.

Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. (290,4 mia. kr.) er opjusteret med 4½ mia. kr. Det kan primært henføres til et højere skønnet provenu fra A-skat, B-skat og frivillige indbetalinger. Opjusteringen vedr. A-skat og frivillige indbetalinger afspejler et højere niveau for 2015, der forventes at fortsætte i 2016.

Erhvervsskatter til staten, netto (45,2 mia. kr.) er opjusteret med 2½ mia. kr. Det skal primært ses i lyset af, at det højere niveau for selskabsskatten vedrørende indkomståret 2015 end skønnet i december i et vist omfang forventes også at afspejle sig i provenuet vedrørende 2016.

Pensionsafkastskatten (22,6 mia. kr.) er opjusteret med 2 mia. kr. Pensionsafkastskatten indgår forskudt i nationalregnskabet og statsregnskabet. Provenuet fra pensionsafkastskatten på DAU-form i 2016 vedrører således indkomståret 2015¹. Den lille opjustering af provenuet afspejler den foreløbige opgørelse af provenuet vedrørende indkomståret 2015 og kan henføres til et lidt højere afkast af pensionssektorens aktiver end tidligere skønnet. Skønnet for provenuet fra pensionsafkastskatten afhænger af udviklingen på de finansielle markeder og er derfor generelt forbundet med betydelig usikkerhed.

¹ I nationalregnskabet indgår provenuet (og dermed de samlede offentlige indtægter) for indkomståret 2015 altovervejende i 2015, mens det i statsregnskabet (DAU-form) indgår på betalingstidspunktet, dvs. i 2016.

4. Statens udgifter

De statslige udgifter er på statsregnskabet for 2015 opgjort til ca. 684 mia. kr. Det afspejler mindreudgifter ift. budgetteringen på finansloven for 2015 på godt 22 mia. kr.

Med afsæt i ministeriernes udgiftsopfølgning 1 for 2016 mv. skønnes der i 2016 samlede statslige udgifter på ca. 693 mia. kr. Det er ca. 0,1 mia. kr. højere end budgetteret på finansloven for 2016.

Statens udgifter i 2015

På finansloven for 2015 blev der budgetteret med statslige udgifter på godt 706 mia. kr. I december blev skønnet for de statslige udgifter nedjusteret til ca. 696¼ mia. kr., mens udgifterne på statsregnskabet for 2015 er opgjort til godt 684 mia. kr., *jf. tabel 9*. Ift. budgetteringen på finansloven for 2015 er der dermed realiseret mindreudgifter på godt 22 mia. kr. i 2015.

Tabel 9
Statens udgifter i 2015

	FL15	December (dec)	Regnskab (RS)	Ændring RS-dec	Ændring RS-FL15
Mia. kr., årets priser					
Udgifter under delloft for driftsudgifter	189,8	182,3	179,3	-3,0	-10,5
Udgifter under delloft for indkomstoverførsler	254,1	251,4	250,9	-0,5	-3,2
Loftsbelagte statslige udgifter i alt	444,0	433,8	430,2	-3,5	-13,7
Anlægsudgifter	16,0	16,1	15,9	-0,2	-0,1
Ledighedsrelaterede udgifter	15,8	15,5	15,5	0,0	-0,3
Tilskud mv. til kommuner og regioner	196,8	198,4	198,7	0,3	2,0
Renter af statsgæld mv.	21,7	22,9	23,0	0,2	1,4
Øvrige udgifter uden for loft	12,0	9,6	0,7	-8,9	-11,3
Ikke-loftsbelagte statslige udgifter i alt	262,2	262,4	253,8	-8,6	-8,4
Statens udgifter i alt	706,2	696,2	684,1	-12,2	-22,1

Udgifter under delloftet for driftsudgifter udgjorde i 2015 godt 179¼ mia. kr., mens udgifter under delloftet for indkomstoverførsler i 2015 udgjorde knap 251 mia. kr. Der er dermed realiseret mindreudgifter på hhv. 10½ mia. kr. under delloftet for driftsudgifter og 3¼ mia. kr. under delloftet for indkomstoverførsler i forhold til budgetteringen på finansloven.

Mindreudgifterne under delloftet for driftsudgifter i 2015 kan blandt andet henføres til beslutningen om at tilpasse udviklingsbistanden til 0,73 pct. af BNI i 2015 samt den statslige dispo-

sitionsbegrænsning i 2015 som følge af lavere pris- og lønskøn end forudsat på finansloven for 2015.

Desuden er der realiseret mindredgifter på udlændingeområdet, hvilket primært kan henføres til, at tilstrømningen i 2015 primært fandt sted senere på året end forventet og lagt til grund ved budgetteringen af finansloven for 2015.

Der er derudover realiseret mindredgifter vedr. EU-bidraget som følge af en justering af det danske BNI-bidrag samt øgede egne indtægter for EU, der budgetteres under det statslige delloft for driftsudgifter.

Mindredgifterne under det statslige delloft for indkomstoverførsler i 2015 kan bl.a. henføres til mindredgifter vedr. udgifter til SU som følge af lavere aktivitet end skønnet. Dertil kommer mindredgifter vedr. folkepension som følge af et fald i gennemsnitsydelsen, hvilket afspejler udviklingen i modtagergrundlagets familie-, indtægts- og formueforhold. Endvidere er der realiseret mindredgifter vedr. førtidspension som følge af lavere aktivitet end skønnet.

For udgifter budgetteret uden for de statslige udgiftslofter er der i 2015 samlet set realiseret mindredgifter på 8½ mia. kr. i 2015 ift. finanslovsbevillingen.

Mindredgifterne kan primært henføres til regulering af hensættelser på det almene boligområde. Tilkudsordninger på det almene boligområde bogføres i statsregnskabet efter tilsagnsprincipper, hvorfor hele tilsagnsudgiften udgiftsføres, når staten påtager sig forpligtelsen. Den samlede regulering af hensættelser udgiftsføres derfor ligeledes i statsregnskabet i det pågældende finansår. Hensættelserne reguleres løbende i tre forskellige kadencer, og nedjusteringen kan henføres til de seneste års rentefald samt at der fremadrettet forventes en lavere rente end tidligere lagt til grund. Det bemærkes, at reguleringen af hensættelserne ikke påvirker den offentlige saldo i 2015.

Dertil kommer mindredgifter på anlægsbudgettet og de ledighedsrelaterede udgifter.

I modsat retning trækker merudgifter vedr. tilskud mv. til kommuner og regioner, der bl.a. skal ses i lyset af økonomiaftalerne med kommunerne og regioner for 2016 samt merudgifter vedr. refusion af kommunerne og regionernes udgift til moms. Dertil kommer merudgifter vedr. de statslige renteudgifter, der primært skyldes opkøbskurstab i forbindelse med opkøb af egne obligationer.

I forhold til skønnet i december er der for de statslige udgifter samlet set realiseret mindredgifter på 12¼ mia. kr. Nedjusteringen dækker primært over reguleringen af hensættelser på det almene boligområde, *jf. ovenfor*.

Dertil kommer mindredgifter på 3 mia. kr. under delloftet for driftsudgifter. Mindredgifterne i forhold til vurderingen i december kan blandt andet henføres til mindredgifter vedr. regulering af hensættelser under Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, vedvarende energi under Klima-, Energi- og Bygningsministeriet samt erhvervsuddannelser og almene voksenuddannelser under Undervisningsministeriet. Derudover er der siden decembervurderingen identificeret et generelt mindreforbrug på en række øvrige statslige driftsområder.

For udgifter under delloftet for indkomstoverførsler er der realiseret mindreudgifter på ca. ½ mia. kr. i forhold til decembervurderingen. Det kan primært henføres til lavere udgifter til blandt andet folkepension, førtidspension og SU.

Dertil kommer mindreudgifter vedr. udgifter på det statslige anlægsbudget. I modsat retning trækker merudgifter vedr. tilskud mv. til kommuner og regioner samt de statslige renteudgifter.

Statens udgifter i 2016

På finansloven for 2016 er de samlede statslige udgifter budgetteret til knap 693 mia. kr. Med afsæt i ministeriernes udgiftsopfølgning 1 for 2016 mv. skønnes de samlede statslige udgifter i 2016 at udgøre 693 mia. kr., svarende til budgetteringen på finansloven, *jf. tabel 10*.

Tabel 10
Statens udgifter i 2016

	FL16	Maj	Ændring	Udgiftsloft
Mia. kr., årets priser				
Udgifter under delloftet for driftsudgifter	182,2	180,7	-1,5	182,2
Udgifter under delloftet for indkomstoverførsler	254,3	253,4	-1,0	257,4
Loftsbelagte statslige udgifter i alt	436,5	434,1	-2,4	439,6
Anlægsudgifter	14,3	15,7	1,4	
Ledighedsrelaterede udgifter	12,2	12,2	0,1	
Tilskud mv. til kommuner og regioner	202,2	202,2	0,0	
Renter af statsgæld mv.	18,3	19,9	1,6	
Øvrige udgifter uden for loft	9,4	8,9	-0,6	
Ikke-loftsbelagte statslige udgifter i alt	256,4	258,9	2,5	
Statens udgifter i alt	692,9	693,0	0,1	

Der skønnes for udgifter under delloftet for driftsudgifter mindreudgifter på 1½ mia. kr. ift. budgetteringen på finansloven for 2016. Mindreudgifterne kan primært henføres til mindreudgifter vedr. EU-bidraget som følge af udviklingen i medlemslandenes økonomier. Endvidere skønnes mindreudgifter på Transport- og Bygningsministeriets område, hvilket kan henføres til forventet udskydelse af UNILAB-projekters licitation til 2017.

Der skønnes for udgifter under delloftet for indkomstoverførsler mindreudgifter på ca. 1 mia. kr. ift. budgetteringen på finansloven for 2016. Mindreudgifterne kan primært henføres til VEU-godtgørelse som følge af lavere aktivitet end forudsat. Endvidere er der bl.a. mindreudgifter vedr. SU, hvilket primært kan henføres til et lavere antal støttemodtagere på de videregående uddannelser end forudsat.

For de ikke-loftsbelagte udgifter skønnes der merudgifter på 2½ mia. kr. i forhold til budgetteringen på finansloven for 2016. De samlede merudgifter dækker blandt andet over skønnede merudgifter vedr. det statslige anlægsbudget, hvilket primært kan henføres til investeringsprojekter vedr. jernbanenettet, herunder elektrificeringen af Esbjerg-Lunderskov samt generel fornyelse og vedligehold af jernbanenettet. Dertil kommer merudgifter vedr. refusion af anlægsudgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms for bl.a. statsinstitutioner samt højere skønnede statslige renteudgifter.

I modsat retning trækker bl.a. lavere forventede statslige tilskud til fremtidens sygehusstruktur i 2016, som følge af udgiftsfløbet på de igangværende projekter.

Bilag 1. Korrektioner af udgiftslofterne

Der er foretaget en række administrative korrektioner af udgiftslofterne for 2015 i medfør af budgetlovens § 8 og Lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017 § 5.

Korrektionerne indebærer samlet set nedjusteringer af det statslige delloft for driftsudgifter, det kommunale udgiftsloft og det regionale delloft for regional udvikling, mens det statslige delloft for indkomstoverførsler og det regionale delloft for sundhedsområdet er opjusteret, *jf. bilagstabel 1.1.*

Bilagstabel 1.1

Korrektioner af udgiftslofter for 2015

2015-pl

Det statslige delloft for driftsudgifter i alt (mia. kr.)	189,0
Korrektioner af det statslige delloft for driftsudgifter i alt (mio. kr.)	-644
Korrektion sfa. nulstilling af budgetregulering vedr. regres	-100
Korrektion sfa. ændret prioritering mellem sektorer i kommune- og regionsaftale	-534
Korrektioner sfa. DUT	-10
Korrigeret statsligt delloft for driftsudgifter i alt (mia. kr.)	188,4
Det statslige delloft for indkomstoverførsler i alt (mia. kr.)	257,6
Korrektioner af det statslige delloft for indkomstoverførsler i alt (mio. kr.)	105
Korrektion sfa. nulstilling af budgetregulering vedr. regres	100
Korrektioner sfa. DUT	5
Korrigeret statsligt delloft for indkomstoverførsler i alt (mia. kr.)	257,7
Det kommunale udgiftsloft (mia. kr.)	234,7
Korrektioner i alt (mio. kr.)	-1.426
Korrektion sfa. DUT	185
Korrektion sfa. ændrede PL-forudsætninger	-1.611
Korrigeret kommunalt udgiftsloft (mia. kr.)	233,2

Bilagstabel 1.1 (fortsat)
Korrektioner af udgiftslofter for 2015

2015-pl

Det regionale delloft for sundhedsområdet (mia. kr.)	104,7
Korrektioner i alt (mio. kr.)	62
Korrektion sfa. ændret prioritering mellem sektorer i kommune- og regionsaftale	534
Korrektion sfa. DUT	17
Korrektion sfa. ændrede PL-forudsætninger	-489
Korrigeret regionalt delloft for sundhedsområdet (mia. kr.)	104,7
Det regionale delloft for udviklingsopgaver (mia. kr.)	3,0
Korrektioner i alt (mio. kr.)	-29
Korrektion sfa. ændrede PL-forudsætninger	-29
Korrigeret regionalt delloft for regionale udviklingsopgaver (mia. kr.)	3,0

Korrektionerne af udgiftslofterne for 2015 gennemgås nærmere nedenfor.

Principper for korrektioner

Korrektionerne af udgiftslofterne tager udgangspunkt i de indbudgetterede udgifter, dog således at der tages højde for virkninger af tilbageløb, *jf. offentliggjort notat om principper for loftskorrektioner*. I den udstrækning der er indregnet adfærdsvirkninger, er dette afspejlet i de bevillingsmæssige konsekvenser.

Korrektioner som følge af nulstilling af budgetregulering vedr. regres

I henhold til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårerne 2014-2017 § 5, stk. 1 kan finansministeren administrativt foretage en omfordeling mellem de statslige dellofter, hvis dette er begrundet i permanente ændringer i fordelingen af udgifter mellem de to dellofter.

Med nulstillingen af budgetregulering vedr. regres er der permanent omfordelt midler fra delloftet for driftsudgifter til delloftet for indkomstoverførsler.

Delloftet for indkomstoverførsler er som følge heraf opjusteret med 100 mio. kr. og delloftet for driftsudgifter er tilsvarende nedjusteret med 100 mio. kr.

Opjusteringen af delloftet for indkomstoverførsler svarer til de konkrete TB-optag på § 17.19.77. Nedjusteringen af delloftet for drift svarer til de konkrete TB-optag på § 17.46.17 og § 35.11.19.

Korrekationer som følge af ændret prioritering mellem sektorer i kommune- og regionsaftaler

I henhold til budgetlovens § 8, stk. 1 kan finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg i forbindelse med det årlige bloktilskudsaktstykke om fastsættelse af statens bloktilskud til kommuner og regioner mv. foretage en omfordeling mellem de gældende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner.

Med Akt 158 af 3. september 2015 er der i 2015 sket en omprioritering fra det statslige delloft for driftsudgifter på i alt 534 mio. kr. til det regionale delloft for sundhedsområdet som følge af Aftale om finansloven for 2015 og Aftale om satspuljen for perioden 2015-2018 til psykiatri, *jf. bilagstabel 1.2.*

Bilagstabel 1.2

Korrekationer af udgiftslofter som følge af ændret prioritering mellem sektorer

Mio. kr., 2015-pl	2015
Det kommunale udgiftsloft	-
Det regionale delloft for sundhedsområdet	534
Det regionale delloft for udviklingsopgaver	-
Det statslige delloft for driftsudgifter	-534
Det statslige delloft for indkomstoverførsler	-

Korrekationer som følge af DUT

I henhold til budgetlovens § 8, stk. 4 kan finansministeren administrativt foretage en ændring i de gældende udgiftslofter i tilfælde af ændret udgifts- og opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner eller en ændring af den bindende statslige regulering af kommuners og regioners økonomi (Det Udvidede Totalbalanceprincip).

Korrekationerne som følge af DUT (Det Udvidede Totalbalanceprincip) indebærer en nedjustering af det statslige delloft for driftsudgifter på 10 mio. kr. i 2015 og en opjustering af det statslige delloft for indkomstoverførsler på 5 mio. kr. i 2015. Det kommunale udgiftsloft er opjusteret med 185 mio. kr. i 2015. Det regionale delloft for sundhedsområdet er opjusteret med 17 mio. kr. i 2015, mens der ikke er foretaget justeringer for det regionale delloft for regional udvikling i 2015.

Bilagstabel 1.3 sammenfatter ændringerne af udgiftslofterne som følge af DUT i 2015 (lov- og cirkulæreprogram for 2015/2016). Det fremgår, at korrekationer som følge af DUT går i nul.

I opjusteringen af det kommunale udgiftsloft er der taget højde for, at 60 mio. kr. i 2015 vedrører merudgifter udenfor udgiftslofterne. Dette beløb er beregnet som den del af justeringen af kommunernes bloktilskud som følge af DUT, der bl.a. vedrører lovbundne overførselsudgifter.

Bilagstabel 1.3**Ændring af udgiftslofter i medfør af DUT (LCP 2015/2016)**

Mio. kr., 2015-pl	2015
Stat	
Delloft for driftsudgifter	-10
Delloft for indkomstoverførsler	5
Uden for loft	-258
Kommuner	
Delloft for serviceudgifter	185
Uden for loft	60
Regioner	
Delloft for sundhedsområdet	17
Delloft for regional udvikling	0
Uden for loft	0

Det bemærkes, at en eventuel sanktion af kommunernes regnskaber vil tage afsæt i det korrigerede budgetterede udgiftsniveau.

Korrekationer som følge af ændrede PL-forudsætninger

I henhold til budgetlovens § 8, stk. 4 kan finansministeren administrativt foretage en ændring i de gældende udgiftslofter i tilfælde af en ændring i pris- og lønregulering.

Ændrede pris- og lønforudsætninger har givet anledning til en nedjustering af de kommunale og de regionale udgiftslofter.

Det kommunale udgiftsloft er således nedjusteret med 1.611 mio. kr. i 2015. Det regionale delloft for sundhedsområdet er nedjusteret med 489 mio. kr., mens det regionale delloft for regional udvikling er nedjusteret med 29 mio. kr. i 2015.

Forudsætninger for ændringerne i pris- og lønforudsætningerne for 2015 for kommuner og regioner fremgår af *Bilag 2* i notat om *Administrative korrekationer af udgiftslofter på FFL 16* af 29. september 2015 på www.fm.dk.

Bilag 2. Indtægter og udgifter

2.1 Statens indtægter

Af bilagstabel 2.1 fremgår de budgetteringsforudsætninger, der ligger til grund for de skønnede indtægter i 2015 og 2016. I forhold til vurderingen i december er skønnet for realvæksten i BNP nedjusteret med 0,3 pct.-point i 2015. Væksten i privatforbruget i 2015 er tilsvarende nedjusteret med 0,1 pct.-point.

I 2016 er skønnet for væksten i BNP nedjusteret i forhold til decembervurderingen med 0,8 pct.-point, mens skønnet for væksten i privatforbruget ligeledes er nedjusteret med 0,2 pct.-point.

Bilagstabel 2.1
Budgetteringsforudsætninger 2015-2016

	2015			2016		
	Dec.	Maj	Ændr.	Dec.	Maj	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	1,4	1,2	-0,3	1,9	1,1	-0,8
Privatforbrug, realvækst i pct.	2,0	2,1	0,1	1,7	1,5	-0,2
<i>Heraf bilkøb</i>	6,0	6,8	0,8	7,5	3,0	-4,5
Forbrugerpriser, vækst i pct.	0,5	0,6	0,1	1,1	0,6	-0,5
Momsgrundlag, vækst i pct.	1,4	1,6	0,2	3,3	1,6	-1,7
Timeløn for LO/DA-arbejder, vækst i pct.	2,0	1,9	-0,1	2,3	2,1	-0,2
Ledighed, 1.000 personer	103,6	102,5	-1,1	98	89,8	-8,2
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.711	2.711	-0,1	2.740	2.737	-2,4
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	1.035	1.057	22,0	1.073	1.091	17,4
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr.	1.106	1.104	-1,3	1.141	1.135	-5,2
Oliepris, kroner pr. tønde	356,3	351,6	-4,7	344,2	278,0	-66,1

2.2 Statens udgifter

Statens udgifter i 2015

Af bilagstabel 2.2 fremgår en detaljeret oversigt over ændringer i skønnene for statens udgifter under delloft for driftsudgifter siden decembervurderingen.

Bilagstabel 2.2

Statens driftsudgifter, tilskud og overførsler til udlandet i 2015 (loftsbelagte)

	Regnskab	Ændring fra december
Mia. kr., årets priser		
Undervisning og folkeoplysning	30,6	-0,3
Videregående uddannelser, forskning mv.	29,0	-0,0
Forsvaret, hjemmeværnet og beredskab	18,8	-0,1
Moms- og BNI-bidrag til EU	17,1	-0,1
Justitsområdet	16,3	0,1
Udviklingsbistand (jf. finanslovens § 6.3)	10,5	-0,2
Transportområdet, herunder veje, jernbaner og kollektiv trafik	8,1	-0,2
Socialområdet, udlændinge og integration	7,0	-0,1
Købsmomsreserve	7,3	-0,3
Miljø, natur, klima, energi og fødevarer	6,0	-0,4
Kulturområdet samt kirke	5,8	-0,1
Skatteområdet	6,1	0,3
Tilskud til Grønland og Færøerne	4,4	-0,0
Sundhedsområdet	2,6	-0,1
Udenrigstjenesten, internationale organisationer mv.	2,5	0,0
Beskæftigelsesområdet	1,9	-0,0
Erhvervs- og vækstområdet	2,1	0,4
Indsatser vedr. by, bolig og landdistrikter	0,4	-0,4
Resterende driftsudgifter, reserver, tilskud og overførsler til udlandet	2,9	-1,6
Udgifter under delloftet for driftsudgifter i alt	179,3	-3,0

Af bilagstabel 2.3 fremgår en detaljeret oversigt over ændringer i skønnene for statens udgifter under delloft for indkomstoverførsler siden decembervurderingen.

Bilagstabel 2.3

Statens udgifter til indkomstoverførsler i 2015 (loftsbelagte)

	Regnskab	Ændring fra december
Mia. kr., årets priser		
Folkepension	122,4	-0,2
Tjenestemandspensioner	23,1	-0,0
SU-stipendier	20,8	-0,1
Førtidspension	19,6	-0,1
Efterløn	16,8	0,1
Børnefamilieydelse	14,5	0,0
Boligstøtte	9,8	0,0
Barselsdagpenge	9,5	-0,0
Fleksjob	7,0	-0,0
Sygedagpenge	4,6	0,0
Børnetilskud mv.	3,0	0,0
Jobrotation	0,9	-0,1
Driftsudgifter ved aktivering	0,7	0,0
Fleksydelse	0,9	0,0
Personlige tillæg og varmetillæg	0,9	0,0
Revalidering	0,7	-0,0
Seniorjob	0,5	-0,0
Ledighedsydelse	0,5	-0,0
Elevstøtte/skoleydelse mv.	0,4	0,0
Godtgørelse til voksen- og efteruddannelse, herunder SVU	-0,4	0,0
Overførsel fra den sociale pensionsfond	-12,3	0,0
Resterende indkomstoverførsler under delloftet for indkomstoverførsler	7,0	-0,2
Udgifter under delloftet for indkomstoverførsler i alt	250,9	-0,5

Statens udgifter i 2016

Af bilagstabel 2.4 fremgår en detaljeret oversigt over ændringer i skønnene for statens udgifter under delloft for driftsudgifter siden finansloven for 2016 (FL16).

Bilagstabel 2.4**Statens driftsudgifter, tilskud og overførsler til udlandet i 2016 (loftsbelagte)**

	Maj	Ændring fra FL16
Mia. kr., årets priser		
Undervisning og folkeoplysning	31,2	-0,3
Videregående uddannelser, forskning mv.	29,2	-0,0
Forsvaret, hjemmeværnet og beredskab	19,2	-0,0
Moms- og BNI-bidrag til EU	15,2	-0,5
Justitsområdet	16,2	0,1
Udviklingsbistand	8,0	-0,1
Transportområdet, herunder veje, jernbaner og kollektiv trafik	8,1	-0,1
Socialområdet, udlændinge og integration	9,0	0,3
Købsmomsreserve	7,3	0,0
Miljø, natur, klima, energi og fødevarer	6,7	0,1
Kulturområdet samt kirke	5,8	0,0
Skatteområdet	6,3	0,3
Tilskud til Grønland og Færøerne	4,4	0,0
Sundheds- og Ældreområdet	4,3	-0,4
Udenrigstjenesten, internationale organisationer mv.	2,5	-0,1
Beskæftigelsesområdet	2,1	0,0
Erhvervs- og vækstområdet	1,3	-0,0
Indsatser vedr. by, bolig og landdistrikter	0,6	-0,0
Resterende driftsudgifter og reserver mv.	3,4	-0,7
Udgifter under delloftet for driftsudgifter i alt	180,7	-1,5

Af bilagstabel 2.5 fremgår en detaljeret oversigt over ændringer i skønnene for statens udgifter under delloftet for indkomstoverførsler siden finansloven for 2016 (FL16).

Bilagstabel 2.5**Statens udgifter til indkomstoverførsler i 2016 (loftsbelagte)**

	Maj	Ændring fra FL16
Mia. kr., årets priser		
Folkepension	127,0	-0,4
Tjenestemandspensioner	23,5	0,3
SU-stipendier	20,2	-0,4
Førtidspension	18,3	0,0
Efterløn	15,1	0,0
Børnefamilieydelse	14,5	0,1
Boligstøtte	9,9	0,0
Barseldagpenge	9,9	0,1
Fleksjob	6,7	0,4
Sygedagpenge	4,2	0,0
Udlændinge- og integrationsområdet	2,6	-0,4
Børnetilskud mv.	3,2	0,1
Jobrotation	0,4	-0,3
Driftsudgifter ved aktivering	0,7	0,0
Fleksydelse	0,8	0,0
Personlige tillæg og varmetillæg	0,8	-0,1
Revalidering	0,3	0,0
Seniorjob	0,6	0,0
Ledighedsydelse	0,4	0,0
Elevstøtte/skoleydelse mv.	0,4	0,0
Godtgørelse til voksen- og efteruddannelse, herunder SVU	-0,5	-0,6
Overførsel fra den sociale pensionsfond	-12,8	0,0
Resterende indkomstoverførsler under delloftet for indkomstoverførsler	6,9	0,3
Udgifter under delloftet for indkomstoverførsler i alt	253,4	-1,0

fm.dk